

12. Tilastotoimisto

Vuoden 1968 aikana ryhdyttiin tilastotoimiston johtosäännön uudistamiseen. Tässä yhteydessä laadittiin samalla ehdotus tilastoneuvottelukunnan erilliseksi johtosäännöksi, mistä tilastoneuvottelukunnan hyväksymänä tehtiin esitys kaupunginhallitukselle. Ehdotuksen tilastotoimiston (uusi ehdotettu nimi: tilastokeskus) johtosäännöksi, joka edellytti osastojakoon siirtymistä, käsiteltä siirtyi v:n 1969 puolelle.

Kunnallistilastollinen *yhteistyö* laajeni kertomusvuonna. Kansainvälisellä tasolla jatkettiin yhteistoimintaa entisissä muodoissa. Tilastoneuvottelukunnan toimesta järjestettiin 14.2. ensimmäisen kerran Suomessa kunnallisten tilastotutkijain kokous, johon osallistui 44 henkilöä 8 paikkakunnalta. Suppeammissa puitteissa järjestettiin 5.6. jatkokokous, missä lähinnä käsiteltiin tilastollista julkaisutoimintaa. Syksyllä tilastoneuvottelukunta järjesti Helsingin kauppakamarin aloitteesta neuvottelukokouksen, johon osallistui 20 henkilöä ja jossa käsiteltiin yhteistoiminnan tarvetta toisaalta Helsingin ja lähimpien naapurikuntien kesken ja toisaalta kuntien ja tieteellisten tutkimuslaitosten välillä. Viimeksi mainitussa kokouksessa asetettiin työryhmä, joka sai tehtäväkseen laatia ehdotuksen yhteistoimintaelimen asettamisesta ja sen tehtävistä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto oli tehnyt aloitteen *tietorekisterin* perustamisesta, mihin otettaisiin tietoja maa-alueista, rakennuksista, asunnoista ja väestöstä. Tilastoneuvot-

telukunta antoi ehdotuksesta lausuntonsa kaupunginhallituksen järjestelytoimistolle. 7.10.1968 kaupunginhallitus päätti, että huoneistokohtainen kiinteistörekisteri perustetaan ja asetti komitean rekisterisuunnitelman toteuttamista varten. Tilastotoimiston edustajaksi komiteaan valittiin yliaktuaari Osmo Viitaila.

Tilastoneuvottelukunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa (pöytäkirjan pykälä 15). Neuvottelukunnan puheenjohtajaksi tuli 20.7. ylipormestari Teuvo Aura. Kaupunginhallitukselle neuvottelukunta esitti, että heti kun siihen katsotaan olevan edellytyksiä, asetettaisiin komitea tutkimaan tilastotyön koordinoimista Helsingin vaikutusalueella. Tilastoneuvottelukunta päätti, että vuosittain oli tilastotoimistossa julkaistava luettelo ja laadittava kortisto Helsingin kaupungin sekä Helsingin seutukaavaliiton ja kaupungin naapurikuntien suorittamista tilastotutkimuksista.

Henkilökunta. Avoinna olevaa aktuaarin virkaa hoiti 1.2. lähtien oik.tiet.kand. Helena Rantanen (o.s. Salminen). Virastaan erosi toim.apul. Oili Kaasinen 15.12.

Osallistuminen kokouksiin ja kursseihin ym. Toim.pääll. Forsberg osallistui Kansainvälisen tilastoinstituutin järjestämiin kunnallistilastopäiviin Länsi-Berliinissä 7.—8.5., yliaktuaari Osmo Viitaila ja aktuaari Lassi Kivekäs kunnalliseen ATK-konferenssiin Ota-niemessä 9.—11.6. sekä toim.pääll. Forsberg ja yliaktuaari Åke Saxén pohjoismaiseen

demografian symposiumiin Matinkylässä 14.—16.8.

Kaupunginhallituksen asetettua asunto-ohjelmakomitean tekemään ehdotuksen asunto-ohjelmaksi vuosille 1969—1973 valittiin toim.pääll. Forsberg sen sihteeristöön.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikun-

nan järjestämiin kursseihin osallistui kolme viranhaltijaa, yksi kahteen kurssiin.

Kertomusvuonna valmistui Työterveyslaitoksen suorittama Kallion virastotalon *viihtyvyydestutkimus*. Viihtyvyyttä tilastotöimistössä valaisevat seuraavat tutkimuksesta poimitut prosenttiluvut:

Tyydyttääkö teitä sentyyppinen työ, jota nykyisin teette?	40	42	17
Tunnetteko olevanne omalla alallanne?	23	48	29
Miellyttääkö teitä henki, joka tällä työpaikalla vallitsee?	58	38	4
Vaihtaisitteko työnantajaa, jos saisitte tietoonne taloudellisesti yhtä hyvän työpaikan muualta?	En	Mahdollisesti	Kyllä
	85	15	—

Yleisesti valitettiin työpaikassa kylmyyttä, epätasaista lämpöä ja vetoa. Tilastotöimisto välitti muille tutkituille virastoille selostuksen tutkimuksen tuloksista.

Kertomusvuoden aikana valmistuivat seuraavat *julkaisut*:

17. 1. Opetuslaitokset — Undervisningsväsen 1965 (HKT VI)
29. 4. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1966
10. 5. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja 1967
24. 5. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri 1968
24. 5. Helsingfors stads kommunalkalender 1968
17. 6. Terveyden- ja sairaanhoito 1963—1965:2 (HKT I)
5. 9. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1964:2
25. 9. Opetuslaitokset — Undervisningsväsen 1966 (HKT VI)
- 4.10. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma 1967
- 15.10. Terveyden- ja sairaanhoito 1967:1 (HKT I)

Täydellisesti	Tyydyttävästi	Ei riittävästi
40	42	17
23	48	29
58	38	4
En	Mahdollisesti	Kyllä
85	15	—

30.10. Ulkomaan kauppa ja merenkulku 1966 (HKT II—III)

15.11. Kommunal författningssamling för Helsingfors stad 1967

3.12. Otantavästölaskenta Helsingissä 1965 :4 (HKT VII)

27.12. Helsingin kaupungin virastot ja laitokset 1966

Julkaisua »Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä» ilmestyi 11 vihkoa, joista yksi kaksoisnumero. Yhteinen sivumäärä oli 538 (ed. v. 432). Irtolehtimenetelmää noudattaen julkaistiin edelleen Helsingin kaupungin sää-döskokoelma sekä Virastojen ja laitosten asiahakemisto.

Tilastollisessa *kuukausijulkaisussa* julkaistiin seuraavat *erikoistutkimukset*:

Kuolleisuus ikä- ja siviilisäätyryhmittäin 1950/51—1960/61.

Kansa- ja ammattikoulussa saadun alennetun käytös- ja huonon huolellisuusnumeron prognostinen merkitys.

Tiedustelu kansakoululaisten päiväkotitarpeesta.

Tiedustelu kansakoulujen kerhotoiminnasta.

12. Tilastotoimisto

Juopumuspidätykset 1963 ja 1966 (raitiuslautakunta).

Kaupungin ja valtion työpaikkojen sijainti (kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto).

Tuntityöntekijäin työtapatuimat rakennusvirastossa (rakennusvirasto).

Edelleen julkaistiin v:n 1965 otantaväestölaskennan seuraavat selvitykset:

Helsingin liikenne marraskuussa 1965.

Helsinkiäinen paikallisliikenteessä.

Asuinhuoneistoissa asuneet toispaikkakuntalaiset opiskelijat.

Tilastollisessa päätoimistossa jatkuivat v:n 1970 väestölaskennan valmistelut, joihin tilastotoimiston toimistopäällikkö otti osaa. Käsiteltiin mm. kysymystä kaupunkisuunnitteluviraston toivomien tietojen ottamisesta joko valtakunnalliseen kyselylomakkeeseen tai Helsingin kaupungin omaan erilliseen lomakkeeseen, mikäli tällainen hyväksytään otettavaksi käyttöön. Tilastotoimisto antoi tilastolliselle päätoimistolle lausunnon kyselylomakkeesta.

Väestöennuste vuosille 1969—1990 tarkistettiin ottaen huomioon viime vuosien muutoliikkeen vaikutus ikäjakautumaan.

Muut tutkimukset. Taloussuunnittelutoimikunnan toivomuksesta aloitettiin tutkimus muutoliikkeen vaikutuksesta taksoituksen tulokseen.

Kaupunginhallituksen toimeksiannosta suoritettu selvitys työmaaruokaloitten hintatasosta valmistui kertomusvuonna.

Lastensuojelun toimitusjohtajan aloitteesta eri virastoja edustava työryhmä selvitteli kysymystä, joka koski ns. moniongelma-perheitä. Tämä tarkoitti sellaisia perheitä, jotka ovat huolto- ja lastensuojeluviraston tai pelkästään saman viraston eri toimistojen yhteisiä huollon kohteita. Työryhmä sai kertomusvuonna ehdotuksensa valmiiksi ja lähetti sen ao. virastoille.

Tilastotoimisto avusti urheilu- ja ulkoiluvirastoa liikuntatutkimuksen kyselylomakkeen laatimisessa, haastattelulomakkeiden

postituksessa sekä aineiston reikäkorttikäsittelyssä.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön työvoimatutkimustoimiston kanssa käytiin neuvotteluja työvoimatutkimuksen tietojen saamisesta tilastotoimiston käyttöön erikseen Helsingin osalta.

Toimiston *reikäkorttiyksikkö* avusti kaupungin hallintoelimiä seuraavilla uusilla tai laajennetuilla tilastoilla:

Sairaaloitten lyhytaikaraporttien alaa laajennettiin, niin että ne käsittivät paitsi Auroran ja Kivelän sairaalaa myöskin seuraavat uudet sairaalat: Hesperia, Malmi, Laakso ja Marian sairaalan Laakson osastot.

Laboratoriotutkimusten tilastointi laajennettiin käsittämään myös Hesperian sairaala.

Useita yhdistelmiä sairaaloitten toiminnasta annettiin eri hallintoelimille.

Selvityksiä kaupungin ja HYKS:n poliklinikoista laadittiin itäisen sairaalan suunnitteluryhmälle ja HYKS:lle.

Rakennustilaston perusteella annettiin tietoja asunto-ohjelmakomitealle.

Avustettiin kaupunginhallituksen järjestelytoimistoa sairaala-, poliklinikka- ja lääkärissäkäyntejä koskevassa tutkimuksessa.

Työterveyslaitokselle suoritettiin otos v:n 1965 otantaväestölaskennan perusteella.

Paitsi edellä mainituista asioista annettiin *lausuntoja* kaupunginhallitukselle vuokratason muutoksista, kaupunginhallituksen järjestelytoimistolle työajan hyväksikäytön tehostamiseen tähtäävistä toimenpiteistä, kaupunginarkistolle asiakirjojen mikrofilmaustarpeesta, maksu- ja taksakomitealle maksujen ja korvauksien perimisestä sekä Svenska Finlands Folktingsfullmäktige -nimiselle järjestölle ehdotuksesta Helsingin ja Helsingin seudun ruotsinkielisen peruskoulun organisaatiosta.

Tietojen antaminen. Tilapäisesti annettiin erilaisia tietoja mm. seuraavasti: tietoja väestöstä, ikäryhmistä ja väestöä koskevasta ennusteista asuntohallitukselle, kouluhallitukselle, Helsingin seurakuntien kirkkohallinto-

kunnalle, Sedmigradsky-säätiölle sekä Suomenlinna-komitealle, vuokratiedustelun tietoja sosiaaliministeriölle, selostus käynnissä olevista demograafisista tutkimuksista Väestöpoliittiselle tutkimustoimistolle, Helsingin seudun kuntien rahoitusmahdollisuuksien laskelma ns. Hannuksen komitealle, rikostietoja Lundissa toimivalle Sociologiska institutionen -nimiselle laitokselle, tietoja saapuneista ulkomaalaisista Deutsche Lufthansalle, tietoja rakennusten rekisteröinnistä Barcelonassa toimivalle elimelle Comision Mixta de Coordinacion Estadistica sekä tietoja väestöstä, verotuksesta ja matkustajista Englannissa toimivalle järjestölle Anathon Transportation Research.

Hankinnat. Kertomusvuonna hankittiin lisäystä Kari-hyllystöihin sekä reikäkortti-

yksikölle uutta kalustoa 8 690 mk:lla. Uudishankintojen yhteisarvo oli 8 864 mk.

Kirjaston nidosten lukumäärä lisääntyi kertomusvuonna 1 134:llä (ed. v. 1 235), johon sisältyy julkaisujen vaihtosopimusten perusteella vastaanotettuja, lahjaksi saatuja sekä ostamalla hankittuja julkaisuja. Samana vuonna kirjastosta lainattiin kuuttia vastaan 688 teosta ja arkistoasiakirjoja 294. Tutkijain lukusalikäyntejä oli 281 (181).

Lähetysten lukumäärä oli 8 764 (8 513).

Toimiston *tulot* myydyistä julkaisuista olivat 6 347 (4 201) mk. Sairausvakuutuskorvauksia kertyi 5 808 (3 324) mk.

Määrärahoja oli talousarviossa varattu 1 376 289 mk, siirto- ja lisämäärärahat mukaan lukien oli käytettävissä yht. 1 641 394 mk; *menot* olivat 1 472 658 mk.